

9. IZDATKI IN VIRI FINANCIRANJA ZDRAVSTVENEGA SISTEMA

UVOD

Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo (brez investicij) so v letu 2023 znašali 5,948 milijarde EUR, kar predstavlja 9-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2022. V deležu bruto domačega proizvoda (BDP) so ti izdatki znašali 9,3 %.

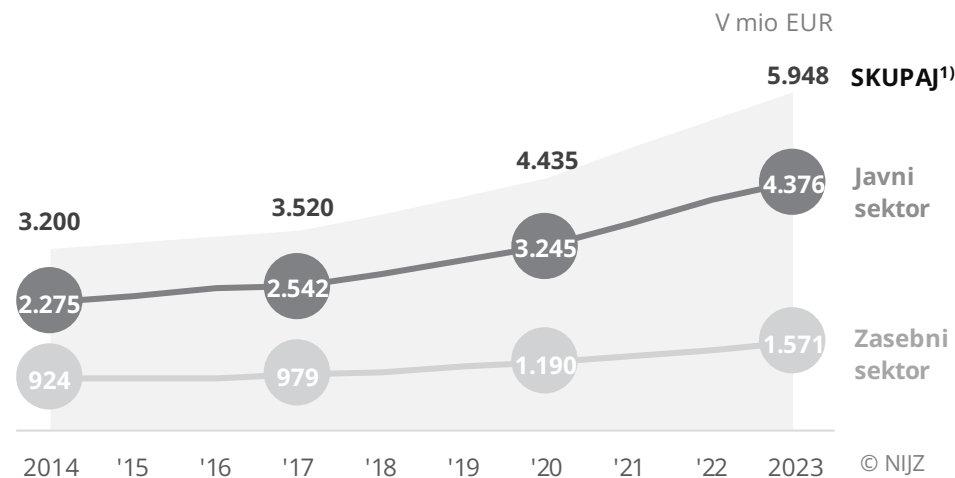
Slovenija je leta 2023 za zdravstveno varstvo, preračunano v standard kupne moči, namenila 3.121 EUR na prebivalca, kar je manj od povprečja držav članic EU. Približno tri četrtine tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo so bile financirane iz javnih virov.

Največji del sredstev za zdravstveno varstvo je bil porabljen za financiranje storitev kurativnega zdravljenja, zdravila in drugo medicinsko blago ter storitve dolgotrajne oskrbe – zdravstveni del. Storitve dolgotrajne oskrbe je prejelo 76.841 oseb, pri čemer jih je največ oskrbo prejelo na domu. Izdatki za dolgotrajno oskrbo so se v primerjavi z letom 2022 povečali za 12 % in so znašali 955 milijonov EUR.

Podatki o izdatkih in virih financiranja zdravstvenega varstva v Sloveniji, ki jih prikazujemo v tem sklopu, so pripravljene v skladu z mednarodno primerljivo metodologijo SHA, kar je kratica za metodologijo sistema zdravstvenih računov (*angl. System of Health Accounts*).

Sklop osnovnih tabel v okviru te metodologije prikazuje izdatke za zdravstvo po mednarodni klasifikaciji za zdravstvene račune (*angl. International Classification of Health Accounts – ICHA*), ki zajema tri dimenzije izdatkov za zdravstvo, in sicer vrste zdravstvenih obravnav (funkcionalni klasifikaciji, ICHA-HC), dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev (ICHA-HP) in vire financiranja zdravstva (ICHA-HF).

9. Slika 1: **Tekoči izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2014–2023**

¹⁾ Tekoči izdatki ne vključujejo izdatkov za investicije.
Viri: SURS.

IZDATKI IN VIRI FINANCIRANJA ZDRAVSTVENEGA SISTEMA, 2023

5.948 MILIJONOV EUR
IZDATKOV ZA ZDRAVSTVO

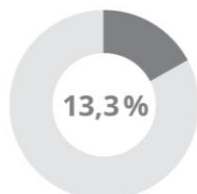

Kar predstavlja
9,3 % BDP

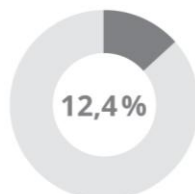

Izdatki za zdravstvo - financiranje

26%
ZASEBNI
VIRI

Zavarovalnice

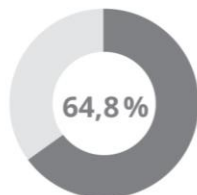

Gospodinjstva

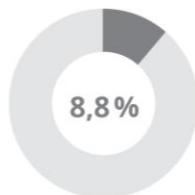

Družbe brez zavarovalnic, nepridobitne institucije

74%
JAVNI
VIRI

Skladi socialne varnosti

Centralna in lokalna država

Viri: SURS.

Večina izdatkov zdravstvenega varstva je bila namenjena za:

55 %

storitve kurativnega zdravljenja

22 %

zdravila in drugo medicinsko blago

12 %

storitve dolgotrajne oskrbe (zdravstveni del)

11 %

ostalo*

*Ostalo: preventiva in javne zdravstvene storitve, pomožne zdravstvene storitve, storitve rehabilitacije in upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja.

DOLGOTRAJNA OSKRBA

Storitve dolgotrajne je prejemale

76.841
oseb

Celotni izdatki za dolgotrajno oskrbo:

955
milijonov €

9. Tabela 1: **Izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2014–2023**

V 1.000 EUR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Javni sektor	2.275.399	2.376.222	2.493.690	2.541.610	2.765.175	3.002.310	3.245.232	3.656.912	4.052.347	4.376.136
Zasebni sektor	924.260	932.981	935.088	978.783	1.031.974	1.122.605	1.190.197	1.299.407	1.426.168	1.571.382
SKUPAJ²⁾	3.199.659	3.309.203	3.428.778	3.520.393	3.797.150	4.124.915	4.435.430	4.956.320	5.478.515	5.947.519

¹⁾ Tekoči izdatki ne vključujejo izdatkov za investicije.

²⁾ Nekateri seštevki se zaradi zaokroževanja ne ujemajo.

Viri: SURS.

Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo se letno nominalno povečujejo.

Tako so v letu 2023 so znašali 5,948 milijarde EUR.

- **Iz javnih virov** (skladi socialne varnosti in sredstva iz državnega in občinskih proračunov) se financira **okoli tri četrtine sredstev**.
- **Iz zasebnih virov** se letno namenja **nekoliko več kot četrtnina** vseh sredstev za financiranje zdravstvenega varstva, največji del pa predstavljajo sredstva iz prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj in sredstva iz žepa v obliki doplačil oz. samoplačništva.

Razmerje med javnimi in zasebnimi viri financiranja zdravstvenega varstva je bilo v letu 2023:

- **74 % javni : 26 % zasebni viri**, kar je enako kot v 2022,

medtem ko so bila sredstva glede na preteklo leto iz obeh virov višja;

- iz javnih virov za 8 %,
- iz zasebnih za 10 %.

9. Tabela 2: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih, Slovenija, 2023 in odmik 2023/2022**

V 1.000 EUR

Nameni zdravstvenega varstva	2023	%	Odmik 2023/2022 (%)
Storitve kurativnega zdravljenja	3.260.275	54,8	+9,0
Zdravila in drugo medicinsko blago	1.299.338	21,8	+13,2
Storitve dolgotrajne oskrbe - zdravstveni del	710.272	11,9	+11,2
Pomožne zdravstvene storitve	216.143	3,6	+12,5
Preventiva	193.393	3,3	-25,3
Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja	158.727	2,7	+7,8
Storitve rehabilitacije	109.371	1,8	+6,7
SKUPAJ¹⁾	5.947.519	100,0	+8,6 © NIJZ

¹⁾ Nekateri seštevki se zaradi zaokroževanja ne ujemajo.

Viri: SURS.

Tekoči izdatki v 2023:**največji del sredstev (87 %) namenjen za:**

- storitve kurativnega zdravljenja,
- zdravila in drugo medicinsko blago,
- dolgotrajno oskrbo (zdravstveni del).

najmanjši del sredstev za:

- storitve rehabilitacije.

Nekoliko več kot polovica (55 %) tekočih izdatkov za zdravstveno varstvo je bilo porabljenih za financiranje storitev kurativnega zdravljenja, 22 % pa za zdravila in drugo medicinsko blago. Sledili so izdatki za storitve dolgotrajne oskrbe – zdravstveni del (12 %) in izdatki za pomožne zdravstvene storitve (4 %).

Najvišjo rast, v primerjavi z letom prej, so dosegli izdatki za zdravila in drugo medicinsko blago, ki so se povečali za 13 %, sledili so izdatki za pomožne zdravstvene storitve z 13 odstotno rastjo ter izdatki za storitve dolgotrajne oskrbe – zdravstveni del, ki so se povečali za 11 %. Izdatki za storitve kurativnega zdravljenja so se povečali za 9,0 %.

Medtem so se **izdatki za preventivo znižali za 25 %**.

9. Tabela 3: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih financiranja, Slovenija, 2023**

V 1.000 EUR	Centralna in lokalna država	Skladi socialne varnosti	Družbe brez zavarovalnic	Zavarovalnice	Gospodinjstva ¹⁾	NPISG ²⁾	SKUPAJ ³⁾
Nameni zdravstvenega varstva							
Storitve kurativnega zdravljenja	110.029	2.538.715	-	339.079	271.571	883	3.260.275
Storitve rehabilitacije	-	53.253	-	49.947	4.652	1.519	109.371
Storitve dolgotrajne oskrbe - zdravstveni del	309.533	369.672	-	3.955	25.070	2.042	710.272
Pomožne zdravstvene storitve	480	135.481	-	77.136	3.046	-	216.143
Zdravila in drugo medicinsko blago	1.082	620.962	-	244.324	432.674	296	1.299.338
Preventiva	68.625	83.359	40.083	-	-	1.325	193.393
Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja	31.373	53.573	-	73.781	-	-	158.727
SKUPAJ³⁾	521.122	3.855.015	40.083	788.221	737.012	6.065	5.947.519
Z zdravstvenim varstvom povezane storitve							
Storitve dolgotrajne oskrbe - socialni del ⁴⁾	72.066	-	55	-	172.025	260	244.406

¹⁾ Gospodinjstva, ki porabljajo izdatke neposredno iz žepa.

²⁾ Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva.

Viri: SURS.

³⁾ Nekateri seštevki se zaradi zaokroževanja ne ujemajo.

⁴⁾ Kategorija Storitve dolgotrajne oskrbe ni zajeta v agregat celotnih izdatkov za zdravstveno varstvo.

9. Slika 2: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2023**

¹⁾ Gospodinjstva, ki porabljajo izdatke neposredno iz žepa.

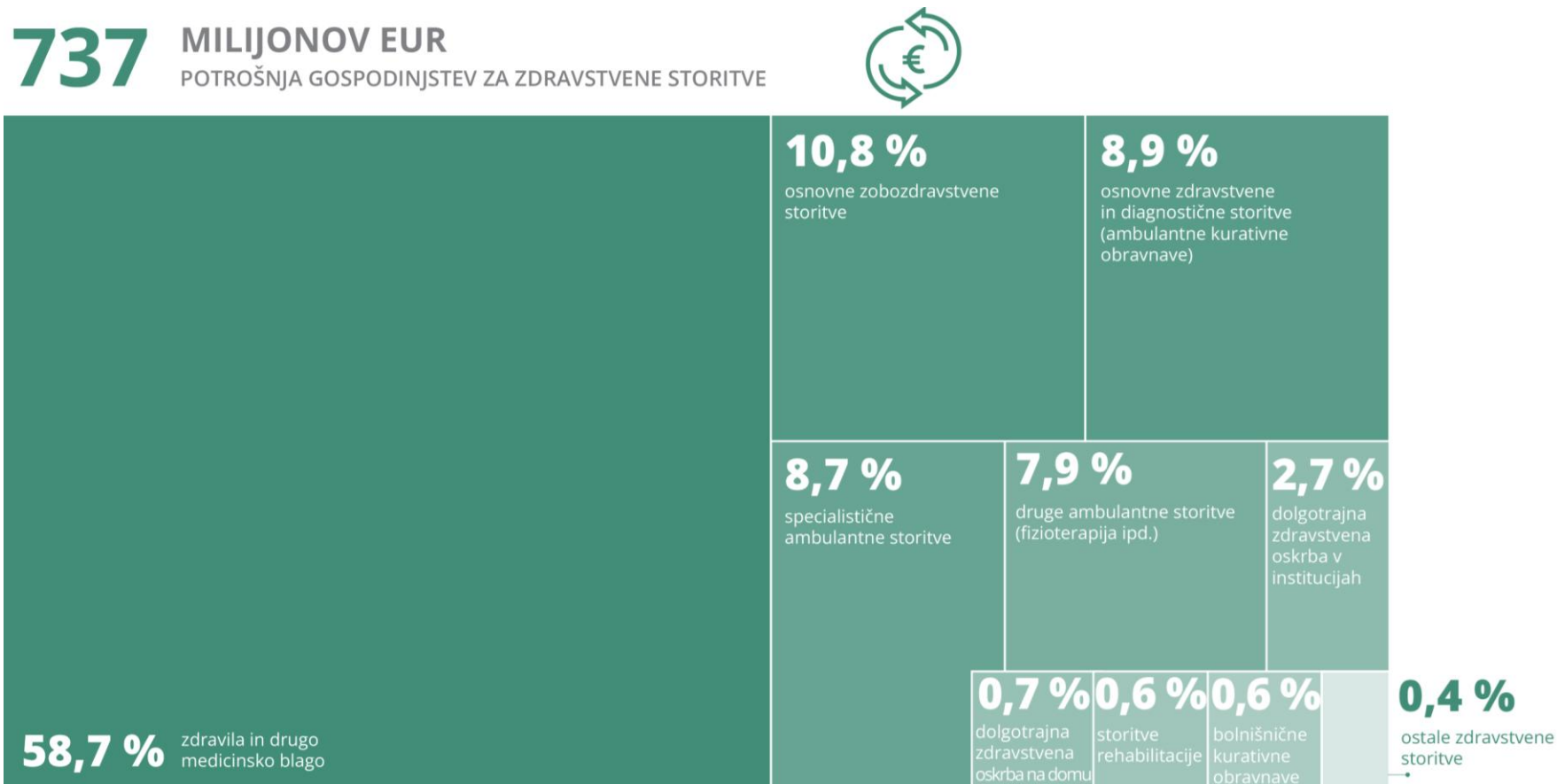
²⁾ Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva.

Glavni vir financiranja zdravstvenega varstva so **skladi socialne varnosti**. V letu 2023 so znašali kar 65 % vseh virov financiranja.

Viri: SURS.

9. Slika 3: *Zdravstvene storitve, za katere smo porabljali sredstva neposredno iz žepa, Slovenija, 2023*

Viri: SURS.

V obliki **doplačil ali samoplačništva** je bilo v letu 2023 porabljenega **največ denarja za:**

- zdravila in drugo medicinsko blago (59 %) in
- ambulantne kurativne obravnave (36 %), med katerimi so zobozdravstvene storitve predstavljale 11 % vseh sredstev neposredno iz žepa.

9. Tabela 4: *Izdatki in viri financiranja za dolgotrajno oskrbo po načinu izvajanja, Slovenija, 2023 in odmik od 2022*

V 1.000 EUR	Javni sektor	Zasebni sektor	SKUPAJ ¹⁾	Odmik 2023/2022 (%)
Dolgotrajna oskrba - zdravstveni del	679.205	31.067	710.272	+11,2
v institucijah	354.437	24.467	378.905	+10,0
dnevna oskrba	2.904	16	2.920	+34,0
na domu	321.863	6.584	328.447	+12,4
Dolgotrajna oskrba - socialni del	72.066	172.340	244.406	+13,4
DOLGOTRAJNA OSKRBA - SKUPAJ¹⁾	751.272	203.407	954.677	+11,7 © NIJZ

Razmerje med izdatki dolgotrajne oskrbe v 2023:

- za zdravstveni del: 74 %,
- za socialni del: 26 %.

¹⁾ Nekateri seštevki se zaradi zaokroževanja ne ujemajo.
 Viri: SURS.

S staranjem prebivalstva se povečujejo tako javni kot zasebni izdatki za financiranje pravic in storitev dolgotrajne oskrbe.

Izdatki za dolgotrajno oskrbo so v letu 2023 znašali 955 milijonov EUR in so bili za 12 % višji kot leto prej.

V strukturi celotnih izdatkov za dolgotrajno oskrbo po virih financiranja izvira nekoliko več kot tri četrtine sredstev iz javnih virov. Zasebno financiranje dolgotrajne oskrbe se skoraj v celoti (97 %) nanaša na neposredna plačila iz žepa uporabnikov.

Največji del izdatkov za zdravstveni del dolgotrajne oskrbe je bil v 2023 namenjen izvajanju take oskrbe v ustanovah, 53 %; 46 % teh izdatkov pa je bil namenjen izvajanju take oskrbe na domu.

V 2023 so se izdatki za financiranje dolgotrajne oskrbe na domu – zdravstvenega dela povečali za 12 %, medtem ko so se izdatki za tovrstno oskrbo v institucijah povečali za 10 %.

9. Tabela 5: *Prejemniki dolgotrajne oskrbe po načinu izvajanja, Slovenija, 2014–2023*

Prejemniki dolgotrajne oskrbe	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Odmik 2023/2022 (%)
ki so v institucijah	22.173	22.415	22.752	22.904	23.165	23.227	20.520	21.981	22.735	22.877	+0,6
ki so v dnevni oskrbi	434	487	523	527	617	644	673	659	718	826	+15,0
ki so na domu	20.995	21.612	22.095	22.476	22.734	23.395	26.003	27.286	28.473	29.501	+3,6
ki prejema le denarne dodatke ¹⁾	17.148	16.570	17.303	18.526	19.663	22.751	23.102	22.296	22.357	23.637	+5,7
SKUPAJ	60.750	61.084	62.673	64.433	66.179	70.017	70.298	72.222	74.283	76.841	+3,4

¹⁾ Tisti, ki so prejeli samo denarne dodatke. Izločeno podvajanje štetja med storitvijo in denarnim prejemkom (osebe ne štejemo dvakrat ali več).
 Viri: SURS.

Največ oseb je bilo do leta 2019 storitev dolgotrajne oskrbe deležnih v institucijah, od vključno leta 2019 dalje pa je bilo med vsemi prejemniki največ takšnih, ki so storitve iz naslova dolgotrajne oskrbe prejeli na domu.

Skupno število oseb, ki so prejemale storitve dolgotrajne oskrbe, je v 2023 znašalo 76.841, kar je bilo 2.558 prejemnikov več kot v letu 2022. Največ (38 %) teh oseb je omenjene storitve prejelo na domu. Deležni so bili v obliki storitve ali oskrbe, ki so jo nudili predvsem izvajalci patronažne službe, izvajalci storitve pomoč na domu in osebne asistencije ter družinski pomočniki oz. oskrbovalci družinskega člana.

30 % oseb je storitve prejelo v institucijah, medtem ko je 31 % oseb prejelo le denarne dodatke za poravnavanje različnih storitev v okviru dolgotrajne oskrbe.

Dejansko število prejemnikov denarnih dodatkov v okviru dolgotrajne oskrbe je sicer bistveno večje, a se tisti, ki hkrati prejema tako storitev, kot tudi denarni dodatek, upošteva samo v številu prejemnikov storitve; tisti, ki prejema dva denarna dodatka, se upošteva samo pri enem ipd.

PREJEMNIKI DOLGOTRAJNE OSKRBE 2023 (%)

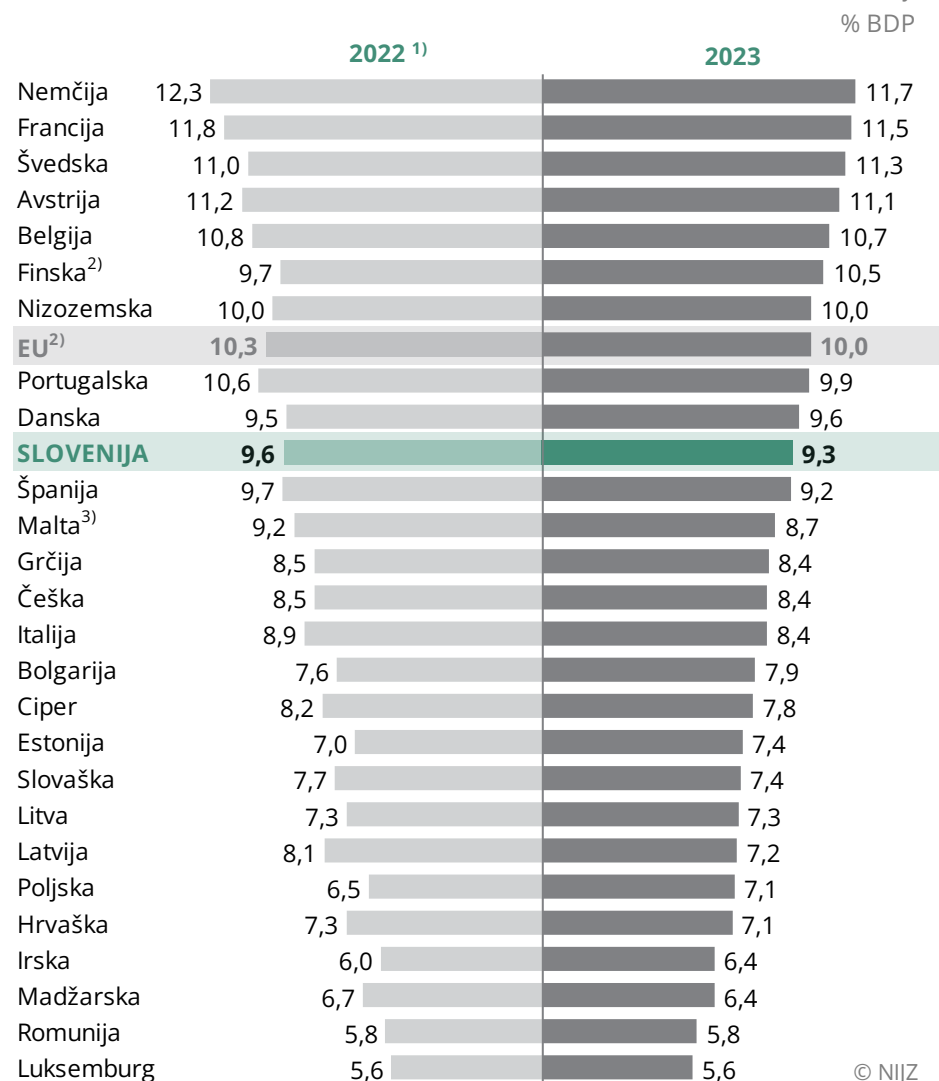

© NIJZ

MEDNARODNE PRIMERJAVE

9. Slika 4: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v odstotnem deležu BDP**, Slovenija in države EU, 2022 in 2023

V letu 2023 so tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v Sloveniji znašali 9,3 % BDP, kar nas uvršča na 10. mesto med vsemi državami članicami Evropske unije.

Največji delež BDP, med 11 % in 12 %, so za zdravstveno varstvo v letu 2023 namenile:

- Nemčija, Francija, Švedska, Avstrija, Belgija in Finska.

najmanjši delež oz. za polovico manj pa:

- Luksemburg, Romunija, Madžarska, Irska in Hrvaška.

¹⁾ Podatki leta 2022 so bili revidirani.

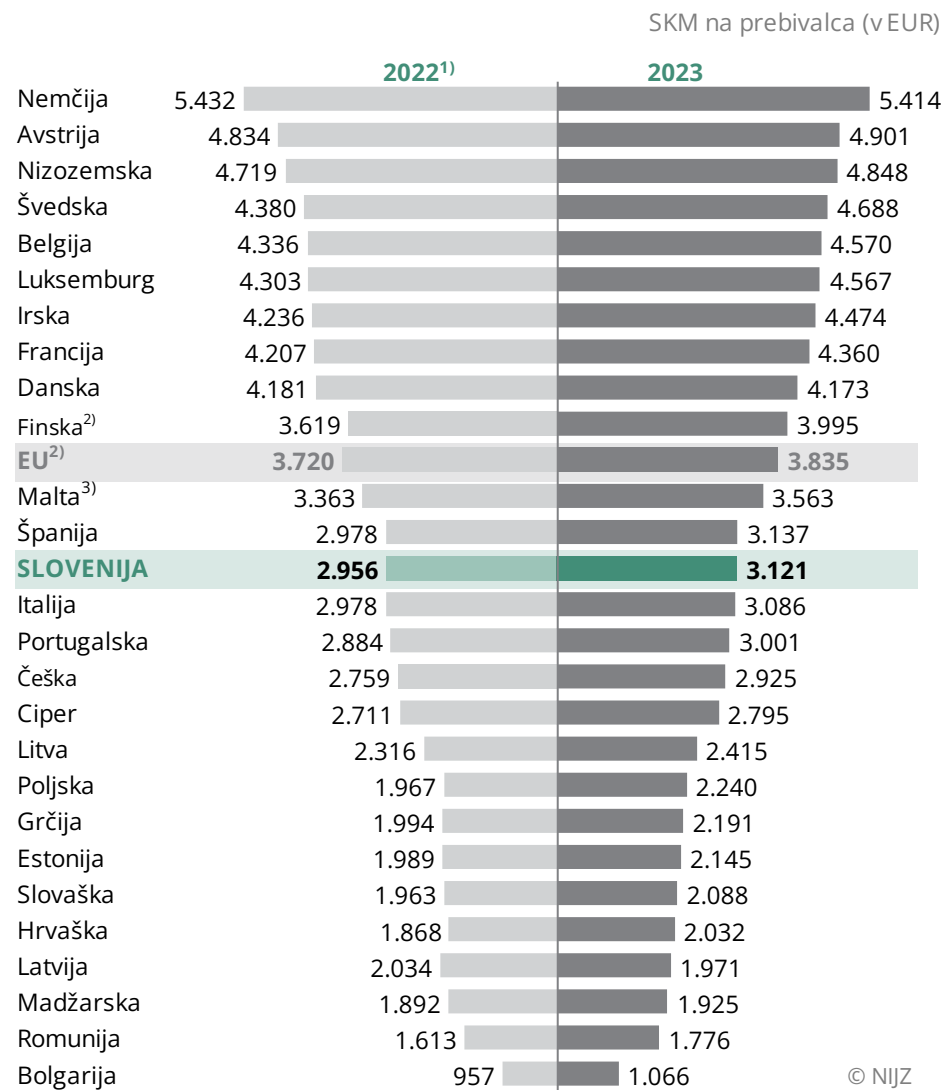
²⁾ Začasni podatki za leti 2022 in 2023.

³⁾ Začasni podatki za leto 2023.

Viri: EUROSTAT, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 16. 03. 2026.

9. Slika 5: **Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo na prebivalca (SKM v EUR), Slovenija in države EU, 2022 in 2023**

Za boljšo primerjavo med državami članicami EU, glede izdatkov za zdravstveno varstvo, Eurostat izračunava kazalnik, ki izloča učinek razlik v ravni cen med državami, in sicer gre za izdatke za zdravstveno varstvo v t. i. standardih kupne moči (SKM) na prebivalca (v EUR).

Največ izdatkov za zdravstveno varstvo je v letu 2023 namenila

- **Nemčija** s 5.414 SKM v EUR na prebivalca.
- sledile so **Avstrija, Nizozemska, Švedska in Belgija** s porabo med 4.600 in 4.900 SKM v EUR na prebivalca.

Najmanj izdatkov, izraženih v SKM v EUR na prebivalca, pa so leta 2023 zdravstvu namenile

- **Bolgarija, Romunija, Madžarska, Latvija in Hrvaška.**

Slovenija je v letu 2023 za zdravstveno varstvo namenila 3.121 EUR na prebivalca, merjeno v SKM (ali za 165 EUR več kot v letu 2022) – kar je bilo pod povprečjem držav članic EU (3.835 EUR na prebivalca).

Ta kazalnik uvršča Slovenijo na 13. mesto.

¹⁾ Podatki leta 2022 so bili revidirani.

²⁾ Začasni podatki za leti 2022 in 2023.

³⁾ Začasni podatki za leto 2023.

DEFINICIJE

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Dolgotrajna oskrba		Dolgotrajno oskrbo mednarodne institucije (OECD, Eurostat, WHO) v enotni definiciji opredeljujejo kot niz storitev, ki jih potrebujejo ljudje z zmanjšano stopnjo funkcionalne zmožnosti (fizične ali kognitivne) in ki so posledično v daljšem časovnem obdobju odvisni od pomoči pri izvajanju temeljnih in/ali podpornih dnevni opravil.	V zdravstveni del dolgotrajne oskrbe spadajo medicinska oskrba ali zdravstvena nega in storitve osebne oskrbe (t. i. storitve ADL ali pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, npr. pomoč pri oblačenju, umivanju); te se izvajajo ali v različni ustanovah, ali kot del storitev dnevnega varstva, ali kot del storitev na domu; sem se štejejo tudi denarni prejemki za ta namen. V socialni del dolgotrajne oskrbe pa spadajo storitve podporne oskrbe (t. i. storitve IADL ali pomoč pri podpornih dnevni opravilih, npr. pomoč pri nakupovanju, pranju perila), ki posamezniku omogočajo, da samostojno živi v lastni hiši ali stanovanju.	Long-term care (LTC)
Klasifikacija po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev	ICHA-HP	Med dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev sodijo: HP.1. Bolnišnice, HP.2. Ustanove za zdravstveno nego in domovi, HP.3. Izvajalci ambulantnih zdravstvenih storitev, HP.4. Izvajalci pomožnih zdravstvenih storitev, HP.5. Lekarne in drugi ponudniki medicinskega blaga, HP.6. Izvajalci preventivne, HP.7. Splošna zdravstvena administracija in zavarovanje, HP.8. Druge dejavnosti, HP.9. Tujina.	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	ICHA-HP Classification of Health Care Providers
Klasifikacija virov financiranja	ICHA-HF	Glavni viri financiranja zdravstvenih storitev so HF.1. Sektor država, HF.2 Zasebni izdatki (brez izdatkov in žepa) HF.3 Neposredna plačila gospodinjstev in HF.4 Tujina. Podatki so na voljo tudi na nižjih ravneh.	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	ICHA-HF Classification of Health Care Financing
Klasifikacija zdravstvenih obravnav (t. i. funkcionalna klasifikacija)	ICHA-HC	Med zdravstvene obravnave in proizvode sodijo: 1. Zdravstvene obravnave in proizvodi HC.1. Storitve kurativnega zdravljenja, HC.2. Storitve rehabilitacije, HC.3. Storitve dolgotrajne zdravstvene oskrbe, HC.4. Pomožne zdravstvene storitve, HC.5. Zdravila in drugo medicinsko blago, HC.6. Preventiva HC.7. Upravljanje zdravstvenega varstva in zavarovanja 2. Z zdravstvom povezane storitve HCR.1. Dolgotrajna oskrba – socialne storitve	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	ICHA-HC Functional Classification of Health Care

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Paritete kupne moči	PKM	PKM so splošno opredeljene kot prostorski cenovni deflatorji in pretvorniki valut, ki izločajo učinek razlik v ravni cen med državami.	V svoji najenostavnejši obliki so PKM preprosta razmerja cen posameznih proizvodov in storitev v nacionalnih valutah med državami. Dodatna metodološka pojasnila: http://www.stat.si/statweb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=7789	Purchasing power parities (PPP)
Sistem zdravstvenih računov	SHA	SHA je angleška kratica za mednarodno primerljivo metodologijo sistema zdravstvenih računov, ki prikazuje izdatke za zdravstvo po mednarodni klasifikaciji za zdravstvene račune. Ta klasifikacija zajema tri dimenzije izdatkov za zdravstvo: po vrstah zdravstvenih obravnav – funkcionalni klasifikaciji (ICHA-HC); po dejavnosti izvajalcev zdravstvenih storitev (ICHA-HP); po virih financiranja zdravstva (ICHA-HF).	http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8124 in http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5916161/KS-30-11-270-EN.PDF/655cbab0-4f9d-4d41-82bb-d39b6fb3f397?version=1.0	A System of Health Accounts
Standard kupne moči	SKM	Slovenska kratica SKM je oznaka za umetno, fiktivno valuto, ki je na ravni povprečja držav EU enaka enemu evru. Trenutno je 1 SKM enak 1 evru na ravni EU-28. SKM ali <i>evro EU-28</i> je valuta, ki odraža povprečno raven cen v EU-28.	Rezultati so prvenstveno namenjeni primerjavi med državami v istem letu. Za časovne primerjave, to je za primerjave med leti, so manj primerni. Dodatna metodološka pojasnila: http://www.stat.si/statweb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=7789	Purchasing power standards (PPS)

SEZNAM SLIK

9. Slika 1: Tekoči izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2014–2023	1
9. Slika 2: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po virih financiranja , Slovenija, 2023.....	5
9. Slika 3: Zdravstvene storitve, za katere smo porabljali sredstva neposredno iz žepa , Slovenija, 2023	6
9. Slika 4: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo v odstotnem deležu BDP , Slovenija in države EU, 2022 in 2023.....	9
9. Slika 5: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo na prebivalca (SKM v EUR) , Slovenija in države EU, 2022 in 2023.....	10

SEZNAM TABEL

9. Tabela 1: Izdatki¹⁾ za zdravstveno varstvo po virih financiranja, Slovenija, 2014–2023.....	3
9. Tabela 2: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih, Slovenija, 2023 in odmik 2023/2022	4
9. Tabela 3: Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo po namenih financiranja, Slovenija, 2023	5
9. Tabela 4: Izdatki in viri financiranja za dolgotrajno oskrbo po načinu izvajanja , Slovenija, 2023 in odmik od 2022.....	7
9. Tabela 5: Prejemniki dolgotrajne oskrbe po načinu izvajanja , Slovenija, 2014–2023	8